

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-МОДЕЛІ І ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

для здобувачів вищої освіти 1 курсу заочної форми здобуття освіти

Освітньої програми «Менеджмент»

Спеціальності 073 «Менеджмент»

Галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ

ПОСИЛКІНА Ольга Вікторівна	професор кафедри менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації, доктор фарм. наук, професор	posylkina @nuph.edu.ua	Інформація про викладача https://quality.nuph.edu.ua/8991-2/
Лісна Анастасія Генадіївна	доцент кафедри менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації, канд. екон. наук, доцент	lisna @nuph.edu.ua	Інформація про викладача https://quality.nuph.edu.ua/lisna-anastasiia-hennadiivna/

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації

2. Адреса кафедри: вул. Валентинівська, 4, м. Харків, 61168, тел.: (0572) 67-91-72

3. Веб-сайт кафедри: <https://mmf.nuph.edu.ua/>

4. Консультації: відбуваються онлайн відповідно до графіку, який розміщено на сайті кафедри менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації (за посиланням <https://mmf.nuph.edu.ua/grafiki-potochnih-konsultacij/>).

5. Анотація освітнього компонента: освітній компонент є обов'язковим для другого (магістерського) рівня зі спеціальності 073 Менеджмент освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом». «Формування бізнес-моделі та економічне управління організацією» як освітній компонента призначений надати знання щодо принципів, методів, концепцій та підходів до побудови бізнес-моделі організації, моделювання і реалізації ефективних бізнес-процесів в закладах охорони здоров'я (ЗОЗ) і фармацевтичних організаціях (ФО), а також формування теоретичних знань щодо сутності економічного управління організацією і придбання практичних навичок використання технологій і інструментарію бюджетного управління в ЗОЗ і ФО.

6. Мета викладання освітнього компонента: одержання здобувачами вищої освіти загального уявлення щодо сутності і актуальності формування ефективної бізнес-моделі організації, переваг впровадження процесного підходу до управління ФО і ЗОЗ

та доцільності застосування сучасних інструментів економічного управління для запобігання кризових явищ і забезпечення безперервності функціонування ЗОЗ і ФО.

7. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК 4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

СК12. Здатність формувати цінову політику в сфері охорони здоров'я і фармації, використовуючи технології бюджетування та прийоми сучасного прайсингу.

СК 17. Здатність вибудовувати ефективні бізнес-процеси в організаціях, формувати систему економічного управління ЗОЗ і ФО, проводити моніторинг та діагностику ефективності їх діяльності, оцінювати можливі ризики і соціально-економічні результати управлінських рішень.

8. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН 16. Моделювати і реалізовувати ефективні бізнес-процеси в ЗОЗ і ФО, формувати систему економічного управління в організаціях, здійснювати моніторинг та діагностику ефективності їх діяльності і фінансового стану для запобігання кризових явищ і забезпечення безперервності функціонування.

ПРН 17. Проводити моніторинг цін на світовому фармацевтичному ринку з метою визначення референтних цін на вітчизняні лікарські засоби, формувати цінову політику в приватних ЗОЗ і ФО для реалізації стратегічних цілей системи охорони здоров'я в Україні щодо підвищення доступності і якості медичної допомоги і фармацевтичного забезпечення населення.

9. Статус освітньої компоненти: обов'язкова

10. Пререквізити освітньої компоненти: «Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій», «Фінансовий і інвестиційний менеджмент», «Бізнес- планування, облік і контролінг в закладах охорони здоров'я і фармацевтичних організаціях», «Стратегічне управління організацією» тощо.

11. Обсяг освітньої компоненти: 3 кредити ЄКТС 90 годин: 24 годин аудиторних занять, з них – 8 години лекцій, 8 годин – практичних занять, 8 годин – семінарських занять, 66 годин самостійної роботи.

12. Організація навчання:

Методи навчання:

- *пояснювальний (інформаційно-репродуктивний) метод:* Lecture-based learning – лекції, інший навчальний контент;
- *репродуктивний метод:* практичні заняття;
- *проблемне викладання:* Brainstorming – метод «мозкового штурму»; Case-based learning – метод кейсів; методи інтерактивної візуалізації навчального матеріалу – Mindmapping (використання інтелектуальної карти уяви), Timeline (стрічка подій);
- *частково-пошуковий метод:* Game-based learning – ігрові методи навчання (ділова гра); Team-based learning – метод роботи в малих групах.

Зміст освітнього компонента:

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Теоретичні основи формування ефективних бізнес-моделей в організаціях.

Тема 2. Види бізнес-моделей організації. Ключові компетенції організації.

Тема 3. Сутність і переваги впровадження процесної моделі управління організацією.

Тема 4. Основи моделювання бізнес-процесів в закладах охорони здоров'я і фармацевтичних організаціях.

Тема 5. Ресурсна модель управління фармацевтичною організацією і закладом охорони здоров'я.

Тема 6. Методологія управління якістю бізнес-процесів в фармацевтичних організаціях і закладах охорони здоров'я.

Тема 7. Концептуальні засади економічного управління організацією

Тема 8. Системи економічного управління. Сутність і інструменти бюджетного управління фармацевтичною організацією (закладом охорони здоров'я)

Організація самостійної роботи:

Самостійна робота включає в себе виконання практичних, ситуаційних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу за темами освітнього компонента, підготовку наукової доповіді (есе) за однією з тем освітнього компонента (за вибором).

13. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Поточний контроль:

Контроль знань на кожному занятті (з кожної теми усне опитування, складання тестових завдань, ділова гра, наукова доповідь, колективне та самостійне вирішення ситуаційних (розрахункових) задач, обговорення кейсів, спостереження за роботою здобувачів в групі при обговоренні ситуаційних завдань.

Контроль змістового модулю: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Умови допуску до контролю змістового модулю: наявність мінімальної кількості балів за заняття змістового модулю 1.

Семестровий контроль:

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

Умови допуску до семестрового контролю:

поточний рейтинг більше 60 балів, наявність мінімальної кількості балів за контроль змістового модулю 1, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх видів робіт та вимог, які передбачені робочою програмою освітнього компонента.

14. Система оцінювання з освітнього компонента:

Оцінювання засвоєння тем освітнього компонента під час занять:

<i>Номер теми освітнього компонента</i>	<i>Максимальна кількість балів за тему</i>	<i>Розподіл максимальної кількості балів за тему за видами робіт</i>	<i>Види робіт, за які здобувач отримує бали</i>
<i>Змістовий модуль 1</i>			
<i>Тема 1.</i>	10	3	<i>тестування</i>
		3	<i>усна відповідь</i>
		4	<i>вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань</i>
<i>Тема 2.</i>	10	10	<i>Розв'язування кейсу «Обґрунтування оптимальної бізнес-моделі»</i>

			303»
Тема 3.	10	3	тестування
		3	усна відповідь
		4	вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань
Тема 4.	10	3	тестування
		3	усна відповідь
		4	вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань
Тема 5. (тема для самостійного вивчення)	10	10	підготовка наукової доповіді (есе)
Тема 6. (тема для самостійного вивчення)	10	10	підготовка наукової доповіді (есе)
Тема 7	10	3	тестування
		3	усна відповідь
		4	вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань
Тема 8	10	3	тестування
		3	усна відповідь
		4	вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань
Всього балів за змістовий модуль 1:		80	
Всього балів за модуль:		80	

Вивчення освітнього компонента здобувачами вищої освіти можливе за допомогою неформальної освіти. Замість виконання видів робіт з будь-якої теми освітнього компонента можуть зараховуватись такі види робіт здобувача вищої освіти:

- проходження онлайн-курсів на платформах Coursera (онлайн-курс «Organizational Analysis», <https://www.coursera.org/learn/organizational-analysis>; «Стратегія соціального впливу: інструменти для підприємців та інноваторів», <https://www.coursera.org/learn/social-impact> тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу); How to Finance and Grow Your Startup – Without VC, <https://www.coursera.org/learn/startup-financing-without-vc> тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, вебінарах з теми освітнього компонента (з підготовкою есе, тез доповідей, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено програмою заходу, або тезами доповідей, або відповідним сертифікатом);
- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з теми освітнього компонента (в розробці анкетних форм, проведенні експериментальних досліджень, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Оцінювання здобувачів за видами робіт під час занять:

Види робіт, за які здобувач отримує бали	Максимальна кількість балів
тестування	15
відповіді на теоретичні питання	15
вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань	20
кейс	10
підготовка наукової доповіді (есе)	20
Всього балів:	80

Оцінювання під час контролю змістового модулю:

Види робіт, за які здобувач отримує бали	Розподіл максимальної кількості балів за контроль змістового модулю за видами робіт	Максимальна кількість балів за контроль змістового модулю
Змістовий модуль 1		
тестування	10	20
вирішення практичного розрахункового завдання	10	
Всього балів за контроль змістового модулю:		20

Оцінювання самостійної роботи здобувача освіти:

під час поточного контролю: 10 балів - підготовка наукової доповіді (есе) (теми 5 і 6)

під час контролю змістового модулю 1: білети до змістового модуля 1 включають тестові та розрахункові завдання для самостійного вивчення

Шкала оцінювання семестрового диференційованого заліку:

При вивченні освітнього компонента застосовується декілька шкал оцінювання: 100-бальна шкала, недиференційована («зараховано», «не зараховано») двобальна шкала та рейтингова шкала ECTS. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно таблиці.

Сума балів за 100-бальною шкалою	Шкала ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно
1-34	F	

15. Політики освітнього компонента:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагиату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на

практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання здобувачами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітнього компонента здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітнього компонента. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітнього компонента (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітнього компонента, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ».

В рамках академічної свободи викладача замість виконання видів робіт з теми освітнього компонента можливим є зарахування неформальної освіти здобувача вищої освіти.

16. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього компонента:

Обов'язкова література	1. Економічне управління підприємством : навч. посіб. / О. В. Посилкіна, В. Г. Котлярова, О. В. Гладкова. Харків: НФаУ, 2020. 282 с. 2. Посилкіна О.В., Кубасова Г.В. Формування бізнес-моделі підприємства: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2020. 228 с. 3. Посилкіна, О. В., Братішко, Ю. С., Гладкова, О. В. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Х.: НФаУ, 2018. 193 с. 4. Посилкіна, О. В., Світлична, К. С. Економічна діагностика : навч. посіб. Х. : Вид-во НФаУ, 2016. 333 с. 5. Посилкіна О. В., Лісна А. Г. Формування бізнес-моделі та економічне управління організацією : методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності «Менеджмент» освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» / О. В. Посилкіна, А.Г. Лісна. – Х. : НФаУ, 2022. – 94 с. 6. Посилкіна О. В., Лісна А. Г. Формування бізнес-моделі та економічне управління організацією : методичні рекомендації до практичних робіт для здобувачів вищої освіти спеціальності «Менеджмент» освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» / О. В. Посилкіна, В.Г., А.Г. Лісна. – Х. : НФаУ, 2022. – 99 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення	1. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12 . 2. Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

освітнього компонента	http://zakon.rada.gov.ua/go/2168-19. 3.Закон України «Про захист прав споживачів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1023-12. 4.Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19. 5.Данченко О.Б. П. Практичні аспекти реінжинірингу бізнес-процесів. К.: Університет економіки та права «КРОК», 2017. 238. 6.Ларка Л.С. Економічне управління підприємством: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 051 «Економіка». Х.: НТУ «ХПІ», 2017. 84 с. 7.Куцик П.О. Бізнес-модель компанії та її відображення у корпоративній звітності / П.О. Куцик // Вісник Львівської комерційної академії: зб. наук. праць. Серія економічна. Вип. 49. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2016. – с. 8–20. 8.Посилкіна, О. В. Впровадження оперативного контролінгу на фармацевтичних підприємствах : наук. метод. рек. / О. В. Посилкіна, Н. М. Мусієнко, О. А. Яремчук. Х. : НФаУ, 2018.- 28 с. 9.Посилкіна, О. В. Впровадження системи збалансованих показників ефективності як інструмента стратегічного контролінгу на фармацевтичних підприємствах : наук. метод. рек. / О. В. Посилкіна, Н. М. Мусієнко, О. А. Яремчук. Х. : Вид-во НФаУ, 2018.- 28 с. 10.Посилкіна, О. В. Напрямки удосконалення процесу бюджетування на фармацевтичних підприємствах : наук. метод. рек. / О. В. Посилкіна, Н. М. Мусієнко. – Х. : Вид-во НФаУ, 2018. – 28 с. 11.Посилкіна О.В., Гладкова О.В. Удосконалення системи показників оцінки фінансового стану вітчизняних підприємств — виробників лікарських засобів з урахуванням вимог міжнародних стандартів фінансового аналізу. Бізнес-інформ. 2020. №2. с.236-245. 12.Посилкіна О.В., Котлярова В.Г. Формування моделі організації виробничої системи фармацевтичного підприємства. Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. 2018. №4. С. 68-75. 13.Роженко О.В. Формування бізнес-моделі підприємства: конспект лекцій для студентів ступеня «бакалавр»/ М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підприємн. і торгівлі. КривийРіг: ДонНУЕТ, 2018. 83 с. 14.Швидаденко Г.О., Приходько Л.М. Оптимізація бізнес-процесів: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2021. 487с. 15.Шевченко В.А. Проблеми оцінки ефективності управління закладами охорони здоров'я в Україні. ББК. 2019. С. 117. 16.Ghaziani A. Keywords and cultural change: Frame analysis of business model public talk, 1975– 2000 / A. Ghaziani, M. Ventresca // Sociological Forum. – 2015. – Vol. 20. – No. 4. – P. 523-559. 17.Baden-Fuller C. Business models as models / 18.C. Baden-Fuller, M. S. Morgan // Long Range Planning. – 2017. – Vol. 43. – P. 156-170. 19.Bienstock C. C. The complete taxonomy of web business models / C. C. Bienstock, M. L. Gillenson, T. C. Sanders // Quarterly Journal of Electronic Commerce. – 2017. – Vol. 3. – No. 1. – P. 173-186. 20.Shafer S. M. The power of business models / S. M. Shafer, H. J. Smith, J. C. Linder // Business Horizons. – 2018.– Vol. 48. – No. 3. – P. 199-207. 21.Teece D. J. Business Models, Business Strategy and Innovation / D. J. Teece // Long Range Planning. – 2019. – Vol. 43. – P. 172-194.
-----------------------	---

Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітнього компонента	1.Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://rada.gov.ua 2.Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/ 3.Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA 4.Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-okhoroni-zdorovya-ukraini 5.Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.mof.gov.ua/uk 6.Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/ 7.Сайт кафедри управління та забезпечення якості у фармацевтичній справі НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://quality.nuph.edu.ua/ . 8.Студентська наукова бібліотека. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.nuph.edu.ua/ 9.Журнал «Економіка і право охорони здоров'я» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://armgpublishing.com/ua/uajournals/uahem/ 10.Журнал «Соціальна фармація в охороні здоров'я» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://sphhcj.nuph.edu.ua/ 11.Журнал «Фармацевтичний часопис» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/pharm-chas
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=5088

17. Матеріально-технічне та програмне забезпечення освітнього компонента:

Матеріально-технічне забезпечення: персональний комп'ютер; мультимедійний проектор; екран мультимедійний.

Програмне забезпечення: програма Office Standard; програма для організації відеоконференцій ZOOM; модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE; онлайн платформа Miro.